

**ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ С ПРЕПОДАВАНЕ
НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ "ПЕТЪР БОГДАН"**

3400 Монтана ул. "Юлиус Ирасек" №9
Директор тел.: 096/306 235 Секретар тел.: 096/306 808

Утвърждавам:

Зап. №РД-15-529/01.09.2026 г.

Биляна Дерлипанска-Петрова

Директор на ПГПЧЕ „Петър Богдан“

BILYANA
NIKOLAEVA
DERLIPANS
KA-
PETROVA

Digitally signed
by BILYANA
NIKOLAEVA
DERLIPANSKA-
PETROVA
Date: 2026.09.11
09:31:27 +03'00'

П Р А В И Л Н И К
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ,
ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С този правилник се определят изискванията за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището. Разработен е на основание чл. 5 ал.1 от Инструкция от 5 юли 1996 г. на МОНТ за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

2. Правилникът се утвърждава от директора на училището, не по-късно от началото на учебната година.

3. Правилникът се актуализира при въвеждане на нови съоръжения, учебно-технически средства, материали и вещества, при изменение на правилата, нормите и изискванията за безопасност на труда в Република България.

РАЗДЕЛ I

Област и ред за прилагане на Правилника

1. Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал в ПГПЧЕ “Петър Богдан”, както и за лицата, които по различни поводи се намират в училищната сграда, площадки, терени и др.

2. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на възпитанието, учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и при извършване на трудови дейности се спазват установените в Република България единни правила за безопасност на труда.

3. Отговорност за изпълнението на правилника носи училищното ръководство.

РАЗДЕЛ II

Права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд

Училищно ръководство

1. Училищното ръководство е длъжно да осигурява редовно и качествено провеждане на инструктажа за безопасност на труда и следи за спазването на съответните правила.

2. Със заповед на директора ежегодно се назначават комисии за:

- лицата, извършващи инструктажите;
- проверка безопасността на всички уреди и съоръжения по физкултура;
- проверка на ел. уредите, инсталациите, противопожарните кранове, гръмоотводите с оглед противопожарната охрана и охраната на труда;
- комисиите с председатели заместник-директора и управителя на общежитието до 15 септември извършват и съставят протоколи, с чието съдържание се запознава Общото събрание.

3. Управителят на общежитието подготвя ПВР и подробен инструктаж за безопасни условия за живеене, с които срещу подпис се запознават всички ученици и техните родители.

Директор

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията на Закона за безопасни условия на труд и на всички действащи нормативни документи, указания и заповеди на министерството по въпросите на безопасността и охраната на труда.
2. Утвърждава правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището, което ръководи.
3. До началото на всяка учебна година актуализира настоящия правилник, ако това се налага от промяна на обстоятелствата.
4. Организира запознаването на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал и родителите с настоящия правилник.
5. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се.
6. Организира съвместно с медицинското лице, обслужващо училището, провеждането на различни видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в училищната сграда, дворните площи и другите помещения.
7. Организира изграждането и контролира действието на училищния координационен съвет, изграден във връзка с прилагане на Механизма за противодействието на училищния тормоз.
8. Създава условия и осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана и контролира прилагането и спазването за тяхното провеждане.
9. До началото на всяка учебна година осигурява изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с отделните апарати и съоръжения за учебните кабинети и лаборатории, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липса на трудови навици.
10. Организира със съдействието на РЗИ и специализирана лаборатория проверка по спазването на установените в Република България единни правила, норми и изисквания по отношение на :
 - вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност;
 - ергономични условия.

Педагогически персонал

1. В началото на всяка учебна година класните ръководители и учителите запознават учениците и техните родители с нормите за безопасност и условията на труд в класните стаи и кабинетите и срещу подпис представят съдържанието на настоящия правилник и ПДУ.
2. При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други извънучилищни дейности класните ръководители и учителите задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.
3. Списъците на учениците от групите, заминаващи на поход, екскурзия и т. н. се предават на директора след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутният лист за придвижване на групата.
4. Екскурзии се провеждат само с изправни моторни превозни средства, което се удостоверява с документ от фирмата превозвач.
5. При организиране на походи по възможност не се включват хронично болни ученици. Същите могат да участват в похода след разрешение от лекар и писмено съгласие на родителите /или присъствието на родител на мероприятиято/.
6. Преди провеждане на общински, регионални и национални спортни състезания, участниците ученици задължително преминават през медицински преглед под ръководството на учителите по физическо възпитание или треньорите.
7. Преди провеждане на лабораторни упражнения учениците предварително се инструктират от преподавателя за безопасна работа.

8. Задължително се разглеждат теми по БДП в часовете на класа.
9. След приключването на учебните занятия учителите задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.
10. Дежурните учители следят за нормалното придвижване и поведението на учениците по коридорите и стълбищата в училищната сграда.
11. Ежегодно в края на учебната година ПС анализира безопасността на условията в училището и набелязва мерки за подобряването.
12. Класните ръководители организират застраховането на учениците от паралелката.
13. Учителите при провеждане на практика в лабораториите са длъжни:
 - да извършват необходимия въстъпителен инструктаж, да обучават учениците на правилна и безопасна работа, както и да инструктират при смяна на работното място, което учениците удостоверяват с подпис в съответния инструктаж;
 - при системни нарушения по безопасността на труда да отстраняват от работа учениците.

Непедагогически персонал

/помощен и обслужващ персонал – работници и служители/

1. Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.
2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възложените им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.
3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.
4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от тях работа или дейност.
5. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното си място.
6. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.
7. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасността на труда.
8. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.
9. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.
10. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата се правоспособност.
11. Задължително е да се явяват на периодични медицински прегледи или изследване, когато за това им е съобщено или в друг конкретен случай.
12. Чистачките задължително забърсват с влажна кърпа всяка сутрин преди началото на учебните занятия всички чинове, маси, бюра, пейки, первази и повърхности.
13. Преди началото на учебните занятия всички класни стаи, кабинети, учителска стая и канцеларии задължително се почистват и проветряват.
14. Класните стаи и кабинетите задължително се почистват след приключване на всяка учебна смяна – проветряват се и се забърсват с влажна кърпа.
15. Класните стаи и кабинетите задължително се проветряват през всяко междучасие.

16. Преди началото на учебните занятия по време на отоплителния сезон огнярят всяка сутрин проверява състоянието на радиаторите в училищната сграда, а при констатирани нередности незабавно уведомява училищното ръководство.

17. Преди началото и след края на учебните занятия ел. техникът задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, шкафовете и осветлението. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването им, като своевременно уведомява домакина и училищното ръководство.

18. Коридорите и стълбищата в училищната сграда се забърсват от чистачите след всяко междучасие.

19. Санитарните помещения се почистват преди започване на учебните занятия, след всяко междучасие и след приключване на учебните занятия.

20. Чистачите измиват прозорците всяка ваканция. Тяхното почистване се извършва след внимателното им отваряне, като се ползват изправни маси или стълби.

21. Качването и слизането при почистване на прозорците или подмяна на осветителните тела става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.

22. Училищният двор и спортните площадки се почистват всяка сутрин, след голямото междучасие и след приключване на учебните занятия.

23. Щорите на прозорците се почистват всяка ваканция.

24. По време на работа с опасни химикали прозорците в кабинетите, класните стаи и залите задължително са отворени.

25. При подмяна на осветителни тела, ремонт на учебно-технически средства, съоръжения и други, те задължително се изключват от електрическата мрежа.

26. Ремонт на електрически табла се извършва само след централно изключване на електрическата мрежа.

27. След приключване на учебните занятия чистачите задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление, което се регламентира със заповед на директора.

28. Обслужващият персонал изпълнява задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика само в работно облекло.

29. До началото на учебната година задължително се осигуряват от длъжностното лице медикаменти за долекарска помощ.

30. При пожар, земетресение, авария, стихийно бедствие и други, чистачите от първия етаж обезпечават отварянето на вратите и изходите за евакуацията на учениците.

31. За училищни нужди се закупуват или приемат като дарения само уреди, съоръжения, пособия, учебно-технически средства и други, отговарящи на БДС.

32. Леснозапалими материали се съхраняват от домакина на строго определени за целта места, безопасни за здравето и живота на учениците и трудовия колектив.

33. Забранено е запалването на събраните отпадъци и листа в училищния двор и около него.

34. През есенно-зимния сезон стриктно се спазва плана за работа при зимни условия с оглед на безопасните и здравословни условия на труд.

Ученици

1. При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата.

2. При пресичане на улиците при изходите на училището всеки ученик е длъжен да се огледа, ослуша и ако не идва превозно средство, да премине.

3. Придвижването по коридорите и стълбищата в училищната сграда става само отдясно.
4. Забранява се на учениците да тичат, скачат и да се боричкат по класните стаи и училищните коридори.
5. Пет минути преди започването на часа учениците заемат работните си места и спокойно изчакват идването на преподавателя.
6. Категорично се забранява на учениците качването по первазите на прозорците, както и катеренето по спортните съоръжения без разрешението на преподавателя по физическо възпитание.
7. Организирането и провеждането на спортни игри и състезания в двора на училището и спортните площадки става само в присъствието на учител. Ако топката попадне на улицата, ученикът внимателно излиза на уличното платно под наблюдението на учителя.
8. Забранява се на учениците при закъснение или инцидентно извикване на учител от час да вдигат шум в класните стаи.
9. По време на извънкласни и извънучилищни мероприятия учениците задължително стриктно спазват указанията на класния ръководител или учителя.
10. Забранява се на учениците да пипат и боравят с учебно-технически средства и пособия в отсъствието на учител.
11. Категорично се забранява на учениците да пипат здрави или счупени контакти и електрически ключове. При откриване на повредени или счупени такива са длъжни незабавно да уведомят класния ръководител, учител или училищното ръководство.

ГЛАВА ВТОРА

Условия, изисквания и правила за безопасно и здравословно провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Всички работещи в училището са длъжни да спазват правилата за безопасни и здравословни условия на труд при изпълнение на задълженията съгласно длъжностната си характеристика.
2. Правилата за безопасни и здравословни условия на труд се разработват и утвърждават от работодателя. Те не могат да противоречат на нормативните изисквания.
3. Лица без необходимите знания и умения, предвидени в правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, не се допускат на работа.
4. При нарушаване правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд се носи отговорност.
5. При неизпълнение на задълженията си във връзка с осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд работодателят или съответното длъжностно лице подлежат на наказание.
6. Работодателят има право да налага дисциплинарни наказания за неспазване на правилата за безопасни и здравословни условия на труд.
7. Учителите, чиято работа е свързана с използване, обслужване и поддържане на съоръжения и други, както и заети в дейности, които създават опасност за здравето и живота им, задължително се инструктират и обучават по правилата за осигуряване на безопасни условия на труд.
8. Учителите разработват правила за безопасни условия на възпитание, обучение и труд по учебните предмети, по които преподават.

9. Учителите по физическа възпитание и спорт подготвят и изискват от училищното ръководство и помощния персонал извършването на ремонт на всички спортни уреди и пособия във физкултурния салон и училищния двор - спортните площадки, шведска стена, греди, успоредки, кон, кози, трамплини, въжета, халки, баскетболни кошове, оградна мрежа на волейболните игрища, футболни врати и други. Годността на същите се проверява от комисия, а тези, които не могат да се поправят, се бракуват.

10. При изпълнение на физически упражнения, особено на тези с по-сложен характер, да се съблюдават изискванията за помощ и пазене на учениците от страна на учителя.

11. Спортните уреди във физкултурния салон при ползване задължително се обезопасяват с постелки.

12. Забранява се влизането във физкултурния салон без присъствието на учител, качването и ползването на спортните уреди по време на учебен час от повече от един ученик, както и катеренето или висенето по баскетболните табла или рингове, футболните врати и по оградната мрежа на волейболните игрища.

13. Спортни уреди и пособия да не се използват преди учителят да е разрешил работа с тях, а при работа с гюлета, гирички, топки, тояжки и други задължително да се спазват указанията на учителя за безопасността на всички ученици.

14. В часовете по физическо възпитание учениците са длъжни да бъдат в спортен екип и със спортни обувки /гуменки, кецове, маратонки /, съобразно изискванията на учителя. Не се разрешава в часовете носенето на обеци, накити, часовници, които могат да бъдат опасни за ученика и околните при изпълнението на физически упражнения, както и ползването на различни предмети и пособия, които не са изискани от учителя и пречат за нормалното провеждане на часа.

15. Учителите по физическа възпитание и спорт трябва да осигуряват добро предварително разгриване с цел въвеждане на организма в предстоящата работа и предотвратяване опасността от травми.

16. Организацията, редът и дисциплината по време на занятията са задължение на всеки участник в учебния процес.

17. Учителите по физическо възпитание не носят отговорност за травми и наранявания по време на междучасията и при неспазване на указанията за безопасност.

18. В края на всяка учебна година училищна комисия проверява състоянието на училищната сграда и всички съоръжения, физкултурни пособия, апарати, учебно-технически средства, уреди, осветителни и отоплителни инсталации, съставя протокол и прави предложения за ремонт или бракуване.

19. В началото на всяка учебна година училищна комисия проверява състоянието на всички видове инсталации, съоръжения, готовността за започване на учебната година и съставя протокол, който се предава на директора.

20. До началото на всяка учебна година задължително се отремонтират или бракуват всички уреди, съоръжения, учебно-технически средства и пособия, които не отговарят на условията за безопасност.

21. Задължително е спазването на изготвения план за работа при зимни условия, като своевременно в началото на зимния сезон се осигуряват необходимите противопожарни средства, сол, пясък, луга, лопати и кирки.

22. При извършване на ремонтни дейности в училищната сграда директорът издава заповед за стриктно спазване на правилата за безопасност до тяхното приключване.

23. При станала злополука незабавно се уведомява медицинския специалист, училищното ръководство и родителите на ученика или близките на учителя, служителя или работника.

24. Дежурните учители за деня извършват превантивен контрол по спазване на правилата за безопасност. При нарушаването им от ученици незабавно се уведомява класния ръководител или училищното ръководство.

25. Водогрейните котли и съоръженията им се обслужват от лица, които са обучени и притежават предвидената степен на правоспособност.

РАЗДЕЛ I

Изисквания към съоръжения и работни места за безопасна работа

1. Да се извършва от помощния персонал навременно и редовно почистване и измиване на физкултурния салон, съблекални и спортни площадки.

2. Във физкултурния салон се влиза само организирано и с чисто игрално облекло.

3. Преди започването на учебния час по физическо възпитание се забранява разместването и изнасянето на спортния инвентар и ползването му без разрешението на учителя.

4. Учебните стаи, учебните кабинети, лаборатории, физкултурният салон и другите помещения трябва да бъдат напълно механично, електро- и пожарообезопасени.

5. Задължително е спазването на изискванията на ПБТ и инструкциите за безопасна работа, с които учениците трябва да бъдат запознати.

6. Всички учебно-технически средства да се използват по своето предназначение и съобразно изискванията по безопасност и хигиена на труда.

РАЗДЕЛ II

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебната дейност на учениците

Общи изисквания

1. Учебните кабинети, лаборатории, СТЕМ център, физкултурни салони и други подобни трябва да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление / естествено и изкуствено/, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и други.

Микроклимат – температура, влажност и скорост на въздуха. Отопление и вентилация.

1. Хигиенните изисквания към микроклиматичните параметри на въздуха в работните помещения да отговарят на БДС 1786 – 87.

2. Да се спазват оптималните норми на работните места за температура и скорост на въздуха в зависимост от категорията работа и периода на годината.

3. Когато поради технически или други причини не е възможно да се осигуряват оптималните норми, да се спазват допустимите норми за:

- температура и скорост на въздуха през студения период за относителната влажност на въздуха на постоянните работни места между 30 и 75 %;

- скорост на въздуха на постоянните работни места през топлия период;

- относителната влажност на въздуха на постоянните работни места през топлия период;

4. Необходимо е да се поддържа постоянна температура в работните помещения с помощта на отоплителни тела, които не трябва да влошават микроклимата.

Естествено и изкуствено осветление

1. Всички помещения, независимо от времето на пребиваване в тях, трябва да бъдат осигурени с естествено осветление.
2. Помещенията, в които е обективно доказана невъзможността да се осигурят нормите за естествено осветление, трябва да се осветяват през деня със смесено осветление.
3. Естественото осветление трябва да бъде странично, горно или комбинирано и да осигурява хигиенните изисквания съобразно БДС 1786-87.
4. Аварийното и евакуационното осветление трябва да се захранват от независим източник на напрежение или да се превключват автоматично към него при внезапно изключване на работното осветление.
5. Да се спазват отрасловите норми за изкуствена осветеност на работната повърхнина в лука, както следва:
 - класни стаи, аудитории, учебни кабинети, лаборатории в средата на дъската 500, на работните маси и чинове 300, на работните места 500;
 - кабинети и стаи на преподавателите 200;
 - физкултурни зали на пода 200;
 - административни помещения 400;

Санитарно-битово осигуряване

1. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците да се събират разделно на определените за целта места.
2. За осигуряване на личната хигиена на работниците и служителите да се осигурят санитарно-битови помещения.
3. Да се поддържат в добър вид съблекалните, помещенията с душеве и умивалници, помещенията за почивка, тоалетните и в изправност шкафчетата, душовете, бойлерите и други.
4. Да се спазва от всички / педагогически персонал, непедagogически персонал и ученици/ въведеният режим за труд и почивка.
5. Кабинетът на медицинския специалист да бъде обзаведен и оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
6. Условията за санитарно-битово и медицинско обслужване на педагогическия и непедagogическия персонал и на учениците съобразно санитарните норми и изисквания се осигуряват от директора на учебното заведение.

Водоснабдяване и канализация

1. Училищната сграда да бъде осигурена с необходимите количества вода за хигиенни, санитарни, питейно-битови и противопожарни нужди.
2. Да се поддържат в изправност водопроводната инсталация и канализационната система.

РАЗДЕЛ III

Противопожарна охрана

Създаване на условия за недопускане на пожари

1. Да се изготви противопожарна наредба, която да се утвърди от директора на учебното заведение.
2. Противопожарната наредба задължително да се спазва от всички.

3. Да се извършва постоянен контрол по спазване на противопожарната наредба от назначеното длъжностно лице и училищното ръководство.
4. В наредбата да са включени и следните раздели:
 - противопожарни изисквания към помещенията;
 - помещения за учебно-възпитателна дейност;
5. Да се извършва постоянен контрол по ползването на електронагревателните и отоплителни уреди. При спиране на електрическия ток да се ползват само електрически фенерчета или газови лампи.
6. Отоплителните уреди да бъдат монтирани правилно и безопасно.
7. Леснозапалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.
8. В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, чинове или друг инвентар.
9. Изходите за евакуация да се поддържат годни за използване.
10. В таванските и избените помещения да не се складираат леснозапалими материали, да бъдат заключени и да няма свободен достъп до тях.
11. Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в изправност и годност за ползване.
12. Да се спазват най-строгите изисквания за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и други огневи дейности.
13. Да се изготви план за евакуация на учениците при пожар, същият да бъде поставен на видно място в училищната сграда на всеки етаж и да се проиграва веднъж на учебен срок през учебната година.

Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия- тържества, вечери и други.

1. Помещенията за масово събиране на хора в учебното заведение са: актова зала, физкултурен салон, външни, но пожарообезопасени помещения.
2. Помещенията, в които се провеждат масови събирания, трябва да бъдат от I или II степен на пожароустойчивост. Трябва да имат най-малко два изхода за навън и спазени всички други изисквания за евакуацията на хора.
3. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка на стени и тавани.
4. За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени всички необходими средства за пожарогасене.
5. През време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства представител на училищното ръководство, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарната охрана.
6. При провеждане на масовото мероприятие е забранено:
 - осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар
 - да се гаси напълно светлината в помещението
 - разполагане на маси и, столове и други предмети в помещението по начин, който ще затрудни бързото му напускане от присъстващите.
7. Украсата с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен електротехник, който да спазва всички изисквания за електро- и пожаробезопасност.

РАЗДЕЛ IV

Работно облекло и предпазни средства

1. Предпазните средства и работното облекло се осигуряват съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове и се ползват само по предназначението им в работното време.

2. Изготвя се и се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за които са необходими предпазни средства и работно облекло, като се определя видът, срокът на износването и условията на ползването им.

3. Разходите по доставката и поддържането на работното облекло и предпазните средства са за сметка на работодателя и от бюджета на учебното заведение.

4. Да се поставят, където е необходимо, предупредителни знаци и надписи.

РАЗДЕЛ V

Правила и изисквания за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории със съоръжения и други работни места и дейности

Общи изисквания

1. Директорът утвърждава разработените правила за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории, съоръжения и други.

Безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории – общи изисквания.

СТЕМ център – кабинет по природни науки и математика

1. В СТЕМ центъра – кабинет по природни науки и математика се провеждат учебни, лабораторни, практически, експериментални и проектни дейности съобразно предназначението на помещението и наличното оборудване.
2. Учениците се допускат в СТЕМ центъра за провеждане на учебни и практически дейности в присъствието на учител и са длъжни да спазват дадените от него указания за безопасна работа.
3. Преди започване на лабораторни, практически или експериментални дейности учителят провежда необходимия инструктаж за безопасна работа, съобразен с характера на дейността и използваните уреди, съоръжения, материали и вещества.
4. Всички апарати, съоръжения и учебно-технически средства се използват само по предназначение и съобразно утвърдените инструкции за безопасна работа.
5. Забранява се самоволното включване, изключване, преместване, разглобяване или промяна на режима на работа на апарати, съоръжения и други учебно-технически средства.
6. При работа с електрически уреди и електрически схеми учениците работят само със сухи ръце. Сглобяването, промяната и разглобяването на електрически вериги се извършва при изключено електрозахранване.
7. Не се допуска преместване на уреди, включени в електрическата мрежа, както и работа с повредени уреди, проводници, контакти и други елементи на електрическата инсталация. При установена повреда ученикът незабавно уведомява учителя.
8. При работа с химични вещества и реактиви се използват само правилно обозначени и етикетирани вещества, в количества и по начин, определени от учителя.
9. Химичните вещества и реактиви се съхраняват в определените за това места и при спазване на изискванията за безопасното им съхранение. Не се допуска използването на вещества с неясен или липсващ етикет.

10. При работа с химични вещества се използват необходимите лични предпазни средства съобразно характера на дейността и указанията на учителя.
11. Забранява се опитването на вкус, директното докосване и вдишването на химични вещества, освен когато конкретната учебна дейност изрично предвижда друго и се извършва по указание на учителя.
12. Не се допуска оставянето без надзор на включени прибори, апарати, електрически и нагревателни уреди, отворени водни кранове и други съоръжения.
13. Не се допуска внасянето и консумирането на храни и напитки в СТЕМ центъра при провеждане на лабораторни, практически и експериментални дейности.
14. Учениците не работят самостоятелно с апарати, съоръжения, химични вещества и други материали, когато за конкретната дейност е необходимо наблюдение от учител.
15. При възникване на неяснота, повреда, разливане на вещество, счупване на съд, необичаен шум, миризма, дим, искрене или друга опасна ситуация ученикът незабавно преустановява работата и уведомява учителя. Не се предприемат самостоятелни действия за отстраняване на аварията.
16. При пожар, авария или друга опасна ситуация се преустановява учебната дейност и се изпълняват указанията на учителя и установеният в училището ред за действие и евакуация.
17. След приключване на практическата или лабораторната работа работното място се почиства и подрежда. Използваните уреди, материали и вещества се прибират на определените места по указание на учителя.
18. Забранява се изнасянето от СТЕМ центъра на апаратура, химични вещества, реактиви, проби, инструменти и други материали без разрешение на учителя.
19. При провеждане на лабораторни и експериментални дейности се спазват строга дисциплина и ред, като не се допуска поведение, създаващо опасност за учениците, учителя или други лица.
20. При системно нарушаване на правилата за безопасност учителят преустановява участието на ученика в практическата дейност и уведомява класния ръководител и/или училищното ръководство.

Физкултурен салон и площадка

1. Уредите да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
3. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и други да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.
4. Траповете за скачане да са дълбоко разкопани.

Извънучилищна дейност

1. При организиране на извънучилищни мероприятия ръководителят на групата да изготви и представи на директора план за провеждане на мероприятиято.
2. Извънучилищно мероприятие се провежда след издадена от директора писмена заповед и проведени инструктажи с учениците.

3. Директорът определя и запознава придружителите на групата с конкретните им задължения за осигуряване на безопасното провеждане на извънучилищното мероприятие.

Организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в превозни средства

1. Задължително е спазването на изготвените и утвърдени от директора планове на Комисията по безопасност на движението по пътищата и за действие при бедствия, аварии и катастрофи.

Дейност в случай на пожар, авария или природно бедствие

1. Да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.
2. При усещане на първите признаци на земетресение да не се напуска сградата самостоятелно от ученици или учители.
3. Да се заемат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително по-устойчиви на въздействието.
4. След преминаване на първия трес не забавно да се изключат отоплителните и нагревателните уреди в класните стаи, канцелариите, коридорите, работилниците, кабинетите, лабораториите и други.
5. След преминаване на първия трес под ръководството на учителите, организирано, при спазване на плана за евакуация да се напуснат класните стаи.
6. Да се слиза само по стълбищата, без да се ползва асансьор.
7. След напускане на сградата да не се застава на разстояние по-малко от височината ѝ.
8. Задължително е спазването от всички – трудов колектив и ученици, на противопожарната наредба, утвърдена от директора.
9. При възникване на пожар е необходимо да се уведомят незабавно органите на противопожарната охрана, като се посочи и адресът на училището.
10. Да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни съоръжения.
11. Организирано и без паника да се евакуират учениците при спазване на плана за евакуация и конкретната пожарна обстановка.
12. Задимен участък да се преминава с поставена на дихателните органи мокра кърпа.
13. Директорът на училището и учителите напускат последни училищната сграда след извеждане на всички ученици.
14. При разрастване на пожара да се вземат мерки за спасяване на ценно имущество и документация.
15. При пристигане на противопожарните коли да се информират служителите за следното:
 - има ли ученици, неизведени от класните стаи и къде, кои помещения са обхванати от огъня и къде се разпространява той;
 - местата за съхраняване на леснозапалими течности, документация, ценно имущество и други.

ГЛАВА ТРЕТА

Инструктажи и обучения по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана

1. Директорът на училището задължително с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

2. Инструктажите се провеждат от длъжностни лица с техническо или друго подходящо образование и съответен опит през време на работа, като разходите за това не са за сметка на инструктираните.
3. Инструктажи за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд се провеждат от учители и от оторизирани лица, както и когато ученици, педагогически и непедагогически персонал или лица от други организации извършват самостоятелно или съвместно следните дейности:
 - ремонт, монтаж и демонтаж на апарати и съоръжения;
 - ремонт на различни видове инсталации – електрически, отоплителни, вентилационни, климатични, водопроводни и канализационни;
 - строително-монтажни дейности на училищната сграда или двора на училището
 - товаро-разтоварни или транспортни дейности.
4. Директорът на училището договаря със служба по трудова медицина ежегодно обучение за повишаване на знанията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудови и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажи.
5. С всички работници, служители и ученици се провеждат инструктажи за безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
6. Работниците и служителите, работата, на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на технически съоръжения, задължително се инструктират, обучават по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
7. Директорът на училището организира провеждането на периодично обучение и инструктаж по правилата за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
8. Задължително е документирането на проведените видове инструктажи.
9. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.
10. Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видовете инструктажи се осъществява от училищния директор.
11. Въвеждането, воденето, съхранението и контролът по документацията за дейностите, осигуряващи здравословни и безопасни условия на обучение и труд се изпълнява от директора на училището.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Трудови злополуки

1. За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения.
2. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.
3. За всяка трудова злополука самият пострадад или най-близкият свидетел на злополуката незабавно уведомява училищния директор.
4. Трудовата злополука се установява от директора на учебното заведение с акт в тридневен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване – в тридневен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.

5. Директорът на учебното заведение организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионални заболявания по установения в Република България ред.
6. Училищният директор незабавно уведомява РУО на МОН, регионалните инспекции по труда, органите на МВР, прокуратурата и Защита на населението в случаите на тежки или със смъртен изход трудови злополуки и тежки аварии.
7. Мерки за предотвратяване на трудовите злополуки и на общите и професионални заболявания се вземат от училищния директор.

ГЛАВА ПЕТА

Долекарска помощ

1. Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалните грижи.
2. Спазването на Правилата за оказване на първа долекарска помощ е задължително.
3. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага училищния лекар или медицинското лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието на детето/, да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не се дават течности и вода през устата.
4. При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет.
5. Медицинското лице в училището обучава групи от класовете за оказване на първа долекарска помощ при токов удар, изгаряне, порезни рани и счупване на крайници.
6. При колапс да се напляска лицето и да се напръска с вода, да се дадат тонизиращи напитки или вода.
7. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.
8. При повръщане да не се дават вода или течности през устата.
9. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърнати настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Термини и определения по охрана на труда

Индивидуално работно място - място, предназначено за работа на едно лице.

Постоянно работно място - работното място, където се намират работещите през по-голямата част от работното време.

Категория работа - работа според енергоразхода на организма.

Оптимална норма за вредност - най-благоприятната, най-подходящата стойност.

Допустима норма за вредност - стойност, до която не се предизвиква заболяване или отклонение в здравното състояние на работещите в хода на трудовата им дейност.

Вредни вещества - вещества, които постъпили в организма макар и в минимални количества, могат да доведат до различни по степен функционални разстройства или увреждания на тъкани или органи.

Пределно допустими концентрации - на дадено вредно вещество във въздуха на работната среда е най-високата допустима концентрация, която не предизвиква заболявания или отклонения в здравното състояние.

Охрана на труда- система от нормативни актове и съответстващите им социално-икономически, организационни, технически и хигиенни мероприятия и средства, които осигуряват безопасността, запазването на здравето и работоспособността в процеса на труда.

Условия на труд - съвкупност от фактори на производствената среда, оказващи влияние на здравето и работоспособността на човека.

Безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд - обхваща както материални, така и нематериални условия, които предотвратяват и отстраняват вредното въздействие в работната среда при реализиране на трудовата дейност:

- материалните условия на възпитание, обучение и труд са безопасни, когато позволяват учебният и трудовият процес да се осъществи така, че да бъде опазен физически човекът от вредното външно въздействие върху него, а здравословни, ако позволяват нормално функциониране на човешкия организъм при пребиваване в работна среда;
- нематериалните условия: към тях се отнасят инструктажът, обучението, дисциплината, квалификацията, правоспособността, уменията, опита, възможността и други.

Безопасност на труда - състояние на условията на труд, при които е изключено въздействието на опасни и вредни производствени фактори върху работещите.

Техника на безопасност - система от организационни и технически мероприятия и средства, които предотвратяват въздействието на опасни производствени фактори върху работещите.

Изисквания за безопасност на труда - изисквания, определени в нормативните актове, нормативно-техническата документация, правила или инструкции, изпълнението на които осигурява безопасността на работещите.

Професионално заболяване - заболяване, причинено от въздействието на вредни условия на труд.

Работодател - по смисъла на тази наредба е директорът на учебното заведение.

Длъжностно лице - е работник или служител, на когото е възложено да упражнява ръководство на учебно-възпитателния процес в учебното заведение.

Електрическа уредба - съвкупност от технологично комплектовани и монтирани електрически машини, съоръжения и апарати или част от тях за производство, преобразуване, предаване, разпределение и консумиране на електрическа енергия.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училище се издава на основание на чл. 5 ал. 1 от Инструкция № 5 от 05.07.96г. на МОН.
2. Настоящият правилник е приет на заседание на Общо събрание на 01 септември 2026 г. и влиза в сила от деня на приемането му.

3. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училище е задължително спазването на настоящия правилник, както и на Наредба № 7 от 23.09.99г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места.
4. Контролът по спазването на правилника се осъществява от директора и зам.-директорите на гимназията.